

Oponentský posudek bakalářské práce Ekateriny Toropové

Konkurence mezi krátkými a dlouhými tvary pasivních participií v češtině

Hodnocení práce podle Kritérií pro posuzování bakalářských prací, zpracovaných v ÚČJTK (https://ubs.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/92/2022/02/Posuzovani_zaverecných_praci.pdf)

Předložená bakalářská práce se zaměřuje na korpusový výzkum krátkých a dlouhých tvarů pasivních participií v současné češtině a porovnání dějových a rezultativních významů krátkých tvarů pasivních participií.

1. Koncepce práce (B)

V teoretické části autorka nejprve uvádí přehled vybrané literatury, která se věnuje tématu pasivních participií v češtině. Následuje praktická část, která navazuje na aktuální výzkum a pomocí nového značkování v korpusu SYN2020 představuje jednotlivé sondy pro krátké a dlouhé tvary pasivních participií. Teoretická část bohužel vykazuje nedostatky ve zpracování odborné literatury. Výzkumné otázky jsou jasně formulovány a zodpovězeny. V praktické části jsou přehledně předkládány, komentovány a interpretovány získané výsledky. Závěry odpovídají koncepci a provedenému výzkumu.

2. Metodologie a zpracování dat (A)

V analytické části autorka prokázala nejen znalost základního vyhledávání v psaném korpusu, ale i schopnost vytvořit příslušné dotazy a poučeně interpretovat získané výsledky. V této části v mnohém překračuje poznatky získané z literatury a pečlivě ověřuje výsledky. Jasně vysvětluje postupy pro vyhledávání a jejich relevanci pro zkoumaný jev. Pomocí manuálního procházení náhodných vzorků je schopna představit převažující dějové a rezultativní významy vybraných sloves. Velice oceňuji, že uvádí i skupinu užití, u nichž nelze jednoznačně rozhodnout, jaký význam představují. Předkládá i zjištěné sémantické markery ovlivňující určení významu participií a zapojení některých participií do frazémů.

Pro zpřesnění zjištěných výsledků by bylo vhodné ověřit, zda jsou rozdíly statisticky relevantní. U části oborové literatury by prospělo odlišení vědeckých a popularizačních textů, což je ovšem problém složení korpusu, nikoliv zvolené metodologie.

3. Práce s odbornou literaturou (C)

Práce vychází z relevantní odborné literatury. Použitá literatura je pro zpracovávané téma dostatečná, nicméně v práci chybí perspektiva jejího uvedení. Podle řazení jednotlivých částí jde o perspektivu časovou a záměrem je pojednat o vývoji pojetí zkoumané problematiky. To ovšem není nikde explicitně uvedeno a ač jsou jednotlivé publikace vybrány k ilustraci tématu adekvátně, jejich zpracování působí jako shrnutí článku bez náležité citace. V tomto shrnutí jsou obsaženy i pasáže, které nesouvisí s tématem (např. str. 11, 21, 25), často jsou bez jasné souvislosti uváděny i příklady autorů článků. Největším problémem je to, že v práci nejsou jednoznačně odlišeny citace od autorského textu.

4. Formální úroveň práce (A)

Práce má všechny potřebné formální náležitosti, obsahuje veškerou uvedenou literaturu a typografické zpracování je na odpovídající úrovni. Popisy tabulek jsou uváděny přehledně, příklady dotazů CQL jsou citovány a náležitě vysvětleny. Jazyková úroveň práce odpovídá odbornému stylu. Překlepy se nevyskytují často.

Naprosto marginální jsou pravopisné chyby (v abstraktu na str. 4 chybí tečka za *XX. století*, str. 30 *na to navazuje ve své práci* — práci) a také stylistické odchylky jsou ojedinělé (str. 23 ... *nemusí proto nutně být minulé, jak to chtěla tradiční terminologie*; str. 25 užití výrazu *v beletristice* místo v beletrii).

Otázky k obhajobě:

- 1) Na str. 41 uvádíte spojení jmenných tvarů pasivních participií se slovesem mít, v příkladech se pak objevují především tvary neutra. Převažují tyto tvary u této skupiny?
- 2) Měla byste na základě svých zjištění nějaká doporučení pro užívání pasivních participií v psané češtině?

5. Celkové hodnocení

Předložená práce splňuje podmínky pro bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě. Analytická část práce přináší podněty k novým výzkumům prostřednictvím korpusových textů a předkládá nová zjištění. Teoretická část práce, bohužel, vykazuje značné nedostatky v předkládání odborné literatury, proto navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze, 4. června 2024

PhDr. Marie Kopřivová, Ph.D.